

DECIZIA (UE) 2023/1076 A CONSILIULUI

din 1 iunie 2023

privind încheierea, în numele Uniunii Europene, a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, în ceea ce privește aspectele legate de cooperarea judiciară în materie penală și în ceea ce privește azilul și nereturnarea

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 82 alineatul (2), articolul 84 și articolul 78 alineatul (2), coroborate cu articolul 218 alineatul (6) al doilea paragraf litera (a) punctul (v),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

având în vedere aprobarea Parlamentului European ⁽¹⁾,

întrucât:

- (1) Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice („convenția”) este primul instrument internațional care vizează eliminarea violenței împotriva femeilor, inclusiv a fetelor cu vârsta sub 18 ani, fenomen care constituie una dintre principalele cauze ale inegalităților care persistă între femei și bărbați, întrucât convenția stabilește un cadru cuprinzător de măsuri juridice și de politică menite să prevină violența împotriva femeilor și să protejeze victimele acestui tip de violență, precum și să le ofere asistență. Convenția a intrat în vigoare la 1 aprilie 2014. În conformitate cu articolul 75 din convenție, Uniunea Europeană poate deveni parte la convenție.
- (2) În conformitate cu Deciziile (UE) 2017/865 ⁽²⁾ și (UE) 2017/866 ⁽³⁾ ale Consiliului, convenția a fost semnată la 13 iunie 2017, în numele Uniunii, în ceea ce privește aspectele legate de cooperarea judiciară în materie penală și în ceea ce privește azilul și nereturnarea, sub rezerva încheierii sale la o dată ulterioară.
- (3) Convenția stabilește un cadru legal cuprinzător și multidimensional de protecție a femeilor împotriva tuturor formelor de violență. Aceasta are drept scop prevenirea, urmărirea penală și eliminarea violenței împotriva femeilor și a fetelor și a violenței domestice. Convenția acoperă o gamă largă de măsuri, de la colectarea datelor și sensibilizare la măsuri juridice privind incriminarea a diferite forme de violență împotriva femeilor. Aceasta include măsuri de protecție a victimelor și furnizarea de servicii de sprijin și abordează problema violenței de gen în contextul azilului și migrației. Convenția stabilește un mecanism de monitorizare specific care să asigure punerea în aplicare eficace a dispozițiilor convenției de către părți.
- (4) Încheierea convenției în numele Uniunii va contribui la realizarea egalității între femei și bărbați în toate domeniile, ceea ce constituie un obiectiv fundamental și o valoare fundamentală a Uniunii care trebuie respectate în toate activitățile sale în conformitate cu articolele 2 și 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), cu articolul 8 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și cu articolul 23 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Violența împotriva femeilor nu constituie doar o infracțiune, ci și o încălcare a drepturilor omului ale acestora și o formă extremă de discriminare, înrădăcinată în inegalitățile dintre femei și bărbați, care contribuie la menținerea și amplificarea acestor inegalități. Angajându-se să pună în aplicare convenția, Uniunea își confirmă angajamentul de a combate violența împotriva femeilor pe teritoriul său și la nivel mondial și își consolidează acțiunea politică actuală și cadrul juridic substanțial existent în domeniul dreptului procesual penal care prezintă o relevanță deosebită pentru femei și fete.

⁽¹⁾ Aprobarea din 10 mai 2023 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial).

⁽²⁾ Decizia (UE) 2017/865 a Consiliului din 11 mai 2017 privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, în ceea ce privește aspectele legate de cooperarea judiciară în materie penală (JO L 131, 20.5.2017, p. 11).

⁽³⁾ Decizia (UE) 2017/866 a Consiliului din 11 mai 2017 privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, în ceea ce privește azilul și nereturnarea (JO L 131, 20.5.2017, p. 13).

- (5) Convenția reglementează aspecte care țin de competența exclusivă a Uniunii și alte aspecte care intră în sfera de competență a statelor membre.
- (6) Uniunea ar trebui să adere la convenție numai în ceea ce privește aspectele care țin de competența exclusivă a Uniunii, și anume în măsura în care dispozițiile relevante ale convenției ar putea aduce atingere normelor comune sau ar putea modifica domeniul de aplicare al acestora. În stadiul actual, acest lucru se aplică, în special, în ceea ce privește anumite dispoziții ale convenției privind cooperarea judiciară în materie penală și dispozițiile convenției privind azilul și nereturnarea. Statele membre își păstrează competența în măsura în care convenția nu aduce atingere normelor comune sau nu modifică domeniul de aplicare al acestora. Aderarea Uniunii la convenție în ceea ce privește aspectele care țin de competența sa exclusivă nu aduce atingere competenței statelor membre în ceea ce privește ratificarea convenției, cu privire la aspectele care intră în sfera lor de competență națională.
- (7) În stadiul punerii în aplicare a convenției, Uniunea va răspunde de punerea în aplicare a dispozițiilor convenției care intră în sfera sa de competență exclusivă, în timp ce statele membre care au ratificat convenția vor avea răspunderea exclusivă pentru punerea în aplicare a dispozițiilor convenției care intră în sfera lor de competență națională.
- (8) Temeiurile juridice menționate în prezenta decizie constituie o indicație relevantă, în stadiul actual, cu privire la sfera de competență a Uniunii în ceea ce privește convenția și la repartizarea competențelor între Uniune și statele membre.
- (9) Prezenta decizie privește exclusiv dispozițiile convenției privind cooperarea judiciară în materie penală și la cele privind azilul și nereturnarea în măsura în care dispozițiile respective ar putea aduce atingere normelor comune sau ar putea modifica domeniul de aplicare al acestora. Decizia nu se referă la instituțiile Uniunii sau administrația publică a acesteia, dispozițiile respective fiind abordate printr-o decizie separată a Consiliului care urmează să fie adoptată în paralel cu prezenta decizie.
- (10) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 21 privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat la TUE și la TFUE, și fără a aduce atingere articolului 4 din protocolul respectiv, Irlanda nu participă la adoptarea prezentei decizii, aceasta nu este obligatorie pentru respectivul stat membru și nu i se aplică.
- (11) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la TUE și la TFUE, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei decizii, aceasta nu este obligatorie pentru respectivul stat membru și nu i se aplică.
- (12) Între Consiliu, statele membre care sunt părți la convenție și Comisie a fost elaborat un cod de conduită de stabilire a modalităților interne privind exercitarea drepturilor și obligațiilor Uniunii și ale statelor membre în temeiul convenției („codul de conduită”). Aceste modalități se referă, printre altele, la rolul Comisiei de organism coordonator în sensul articolului 10 din convenție în ceea ce privește aspectele care intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii, fără a aduce atingere competențelor respective ale statelor membre și autonomiei instituțiilor Uniunii în ceea ce privește aspectele legate de operațiunile lor respective; mecanismul de monitorizare, inclusiv raportarea către Grupul de experți în intervenția contra violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (GREVIO); participarea Uniunii în cadrul reuniunilor organismelor create prin convenție, în special Comitetul Părților prevăzut la articolul 67 din convenție; stabilirea unor poziții ale Uniunii, comune sau coordonate pentru astfel de reuniuni; precum și cooperarea strânsă în cadrul acestor reuniuni, în special în ceea ce privește modalitățile privind luările de cuvânt și de modalitățile de vot. Prin urmare, codul de conduită este conceput ca un instrument intern și practic care să permită Uniunii și statelor sale membre să realizeze o reprezentare externă coerentă, cuprinzătoare și unificată în ceea ce privește convenția.
- (13) Convenția ar trebui să fie aprobată,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice ^(*) („convenția”) se aprobă în numele Uniunii în ceea ce privește aspectele legate de cooperarea judiciară în materie penală și în ceea ce privește azilul și nereturnarea, în măsura în care acestea intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii.

(2) Aderarea Uniunii la convenție nu aduce atingere competenței statelor membre în ceea ce privește ratificarea convenției, cu privire la aspectele care intră în sfera lor de competență națională.

Articolul 2

Președintele Consiliului desemnează persoana sau persoanele împuternicite să depună, în numele Uniunii, instrumentul de aprobare prevăzut la articolul 75 alineatele (2) și (4) din convenție.

Articolul 3

Comisia acționează ca organism de coordonare al Uniunii în conformitate cu articolul 10 din convenție și îndeplinește obligațiile de raportare în temeiul capitolului IX în ceea ce privește aspectele convenției care intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii, fără a aduce atingere competențelor statelor membre și autonomiei instituțiilor Uniunii în ceea ce privește aspectele legate de operațiunile lor respective.

Articolul 4

Prezenta decizie intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Luxemburg, 1 iunie 2023.

Pentru Consiliu
Președintele
A. CARLSON

^(*) A se vedea pagina 7 din prezentul Jurnal Oficial.